

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 27 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za omanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflovih ulicah št. 5. — Upravnitvaj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravništva telefon št. 85.

Beseda o konsumnih društvih.

Velika je bila misel naših duhovnikov, da dobe s pomočjo takozvanih konsummih društev vladajo nad kmečkim ljudstvom, ampak tudi nad naprednimi meščani. Hoteli so si ustanoviti lepo življenje na strogo klerikalni podlagi, zakaj, ako bi se jim bilo posrečilo pridobiti prostro ljudstvo za konsume, potem bi bili prisiljeni tudi vsi narodni trgovci stopiti na njihovo stran, ker druge bi ne bili imeli odjemalev. Da si je bila vsa stvar dobro premišljena, vendar se jim je obnesla zelo slabo.

Konsumno društvo ustanovi načudno kak kaplan, ki komaj zapusti semenišče. Ustanovi ga zato, da bi se prikupil višji krogom, da zadobi veljavno. Pri tem pa ne gleda, če so tla primerja, če so ljudje sposobni za skupino delovanje. Mnogokrat se prigodi, da odborniki celo brati in pisati ne znajo, ker pri volitvi odbornikov se ne gleda, kdo je zato sposoben, ampak kdo je gospodov podrepnik. Izvoli se navadno tudi načelnik; za tega je pa najbolj pripraven največji kaplanov ljubljene, ki rad prestoje tudi zapor iz ljubezni do gospoda, če je baš treba. V resnici pa vodi vso stvar kaplan sam, ker odborniki z načelnikom vred svoje naloge sploh ne poznaajo in tako jo tudi vršiti ne morejo. Prodajalce izbere tudi duhovni pastir sam, ker on se na to najbolje razume in tako se dela »za narodni blagor«.

Konsumno društvo je na kmetih za duhovnike seveda neobhodno potrebno, ker je edino z njim mogoče ubiti napredne trgovce, ki ne trobijo v klerikalnem rogu in ki vsled tega, kar govore gospodje po župniščih, »dirajo in goljufajo« ljudi. V konsumu se pa prodaja ceno in kar je še večje važnosti, daje se na upanje, ni treba takoj plačati, ker le na ta način je baje pomagano siromaku, da si lahko privoči včasih tudi kaj boljšega. To pa je tudi vzrok, da prenenetijo marsikaterega gospodarja prevelike številke v jeseni, ko proda kravico in hoče s skupljennim denarjem poravnati dolg. Pa tudi temu se da pomagati v konsumnem društvu, zato imajo hranilnico: če kdo ne more plačati ob letu dolga, ki mu ga je med letom napravila skrbna gospo-

dinja, treba mu je poiskati samo poroka in dolg je poravnati. Upam, da razume sedaj vsak, kako prekoristna so konsumna društva, kjer se zamore dobiti vse zastonj, dokler gospodje čutijo, da je dovolj premoženja; še celo več mu dajo, saj imajo poroka, ki poravnava ostali dolg.

Pozabiti ne smem omeniti tudi gostilne, ki se nahaja navadno v konsumnem društvu, ta je zelo važna, ker pravijo, da jim največ nese, kar je zelo verjetno. Kmet, ki si je prejle o največjih praznikih privočil polič vina, ga spije sedaj vsak dan po liter in več. Kdo pa bi mu tudi zameril, saj piše vendar v družbi duhovnih pastirjev. Pri vini se pomenujo kaj pametnega, duhovni oče jim razkladajo, kaj in koga naj se varujejo, da ne bodo zašli na napačna pot. Posebno jim naročajo ob času volitev, katerega naj volijo, da ne bodo pogubljeni. In takrat odrinejo tadi sami za par litrov, kar spravi njihove verne poslušalce v posebno dobro voljo, ker sedeti pri eni mizi z gospodom župnikom in celo piti njihovo vino, to je že velika milost. Ko pa prikipi dobra volja, zapojejo tudi kakokroglo, ki bi jo sicer v drugi govti ne smeli peti brez greha. Primeri se pa tudi, da poskusijo včasih svoje moči, a tudi to ni nič ludega, saj so bili gospod kaplan navzoč. Pod takšnimi pogoji celo najskrbnejša ženica ne okrega svojega moža, če pride v nedeljo zvečer nekoliko dobre volje domov, saj ji tudi on ne vzame za zlo, če si ga ona pred krščanskim naukom privoči par kozarev. V konsumu tudi kupujejo razne poljske pridelke in ob takih prilikah se navadno tudi ne pozabi na »likof«. Tako najdeš skoraj ob vsaki prilici, naj bo petek ali svetek, v gostilni konsumnega društva veselje goste. Pride račun, nekateri plačajo, a drugi pravijo kratko, a posmemno besed: »Zapiši«. Kajne, lepo je življenje v konsumih in velika je škoda za nas Slovence, da ti konsumi tako propadajo. Da propadajo, to je čudež najnovješega časa, ako pomislimo koliko odjemalev je pri vsakem konsumnem društvu in zraven pa še tako dobra gostilna! Kjer je prej dobro uspevalo več trgovcev in gostilničarjev, se ne more vzdrževati niti ena trgovina, niti ena gostilna. Morda nima denar nič več tiste veljave, ali pa imajo nekateri ljudje preveč smolnate roke, da se jih prerađo kaj prime. Naj bo to že

kakorkoli, vendar je propadlo že nad 20 konsumnih društev. In to ni šala, ako pomislimo, da ima vsako tako društvo povprečno gotovo nad 100 članov (najmanj 50 jih sploh mora imeti, ako hoče obstojati) in vsak član jamči s 100 K. Sedaj pa zmnoži te številke in videl boš, da so si postavili naši klerikalni duhovniki s konsumnimi društvami na Kranjskem že lep spomenik.

Izposanske zbornice.

Dunaj, 20. januarja. V parlamentu so se danes zbrali poslanci raznih strank, ki so bili prejšnja leta člani proračunskega odseka. Posvetovanje je imelo privaten značaj. Poslanci so se predvsem posvetovali o številu samostojnih referatov in o načinu, kako bi se naj ti referati razdelili. Odločitev v tem oziru je v rokah polnoštevilno zbranega odseka, ki ima jutri svojo sejo. Čim bo odsek razdelil referate in izvolil poročevalce, se bodo seje odložile za osmeden, da se dà referentom časa za sestavo poročil. Odsek bo natov imel tri ali štirikrat na teden sejo, da bo lahko svoja dela o državnem proračunu končal do konca meseca februarja ali do začetka marca.

Dunaj, 20. januarja. Socialno-politični odsek prične svoje delovanje jutri. Seja je sklicana dopoldne ob devetih.

Proti českemu uradnemu jeziku.

Praga, 20. januarja. Vodstvo nemške napredne stranke je imelo včeraj sejo, na kateri je razpravljalo o nevarnosti, ki grozi nemškim interesom vsled uskesivnega uvajanja češkega službenega jezika. Češki uradniki so neprestano na delu in vtihotapljuje češki jezik v urade. Tenuje treba napraviti konec. Zato naj vsi nemški poslanci energično posredujejo pri vladi, da se zagotovi veljavnost nemškega notranjega uradnega jezika.

Praga, 20. januarja. Sodišče v Marijinih varih je rešilo neko češko vlogo v češkem jeziku. Med Nemci je vsed tega nastalo silno razburjenje, ker je baje uradni in poslovni jezik pri sodišču v Marijinih varih izključno nemški. Nemške stranke nameravajo uvesti energično akcijo proti češkemu poskušu pri nemških sodiščih uvesti češko uradovanje.

tana senca, brez življenja kot stroj ... Ni se mogel otresti težkih misli. Spoznal je, da se bliža deseta ura in pripravljal se je za odhod ... Nataknil si je na noge dolge čevlje, oblek suknjo in si pokril klobuk ... Vzel je iz omare dolgi, zakrivilen rogo in ga obesil čez ramo ... Še enkrat je pretipal vse žepe, če morda ni česa pozabil, kar bi potreboval na dolgi poti ... »Nož, palico, tobak, pipa... steklenco... Vse imam!« In odšel je ... Pogledal je pred hišo, je li vse v redu in stopal v vas ... Dvakrat se je ozrl nazaj, da bi videl svojo kočo ... Kako stoji tam kot popotnik, ki je onmagal pod gričem, da ne more dalje v vas ... Bele stene so otemnile in okna so popolnoma črna. Kako malo in neznačito je vse to posestvo, da bi kar vse pokril s svojo dlano ... Vse to je videl pred duhom, čeprav se je samo za trenotek ozrl nazaj ... Poslopolje že počiva v tembeni snu in nič se ne gane okrog ... Lep je bil ta mir in poloteval se je tudi njega ... Postal je, nabasal si pipi in kadil ... Semintja je vrgel svoj pogled čez vas, a ga zopet pove sil na pot ... Spuščal je gost dim za seboj ... Tedaj pa se oglasi v vasknem zvoniku kot bi nekdo klical pomoči tam v gozdu, žalostno in zategnjeno ... »Čemu bije danes ura tako zaspano in otožno,« si je mislil in šel dalje ... Stel je udarce ... »Dej se! Moja služba se začenja ... Proč, misli! Vrnite se jutri; sedaj pridi na pomoč oko ... Šel je mimo prvih

hiš, a tu ni bilo še onega miru kot na njegovem domu; tu je še plulo življenje na ulico ... Obrnil se je in odšel je proti domu nazaj, na hrib; od tu se vidi vsa vas ... Od tam je hotel pogledati na vso dolino ... Skoro upehan je prišel gori ... Na nebuzvezde, pod njim mirna vas ... Od tu je pač lepša, mičnejša in mirnejša kot je v resnici ... Na njo se je spustila črna noč in jo čuvala kot bi bila njena last. Ta dolina tu pod njim, saj to ni vas, to je veliko grobišče: polno grobov drug pri drugem; vse spri to srečno spanje, le on gledi živ, nemireno to živo smrt ... Skoro za je zazebilo ob tej misli ... Tam sredi vase trepeta rdeča lučica kot kresnica v večernih urah; tam zopet druga ..., tretja: kot bi gorele mrzle sveče v poznojesenskem času na pokopalnišču ... In tam v ozadju stoji cerkev kot velik nagrobnini spomenik ... Lepa je taka noč, budeč polno skrivnostnega nemira v človeškem sreu ... Skoro bi se mu zasmililo prijazno selo, ko ga vidi pred seboj tako mrtvega ... Kolikokrat je že opažoval ta mir, to dolino, a nikdar se ni čutil toliko ljubezni za ta kos zemlje kot danes ... Da bi bil noč, da bi on pokrival to vas, na katero je vezan s sto in sto vezmi ... Da bi segal od nebesnega oboda do sinjih gora tam ob robu doline, tako velik in močan si je zahrepel biti ... A le senca je ob tem neskončnem starstvu ... Stopal je raz grič v dolino, v vas, da povasuje ob sencah hiš in

Konference o puljskih razmerah.

Dunaj, 20. januarja. Protivstrijske demonstracije puljske irendentne so vzbudile v najvišjih vladnih krogih silno nevoljo. Vlada se je zato odločila, da ukrene vse potrebitno, da se energetično sanirajo desolatne razmere, ki vladajo sedaj v Pulju. Konference istrskih veljakov z vladajo veljajo teh zadev. Vlada namenava znatno pomnožiti državno policijo v Pulju, da bo tem ložje nadzorovala razne sumljive tujne elemente. Obenem bo vlada izpolnila tudi razne želje puljskega prebivalstva in je to svrhu določila večjo vsoto. V svrhu formulacije teh želja je v torek sklicana zopetna seja pri baronu Becku.

Učiteljstvo proti spre-membri šolskega zakona.

Dunaj, 20. januarja. Nemško-avstrijska učiteljska zveza je na svojem včerajnjem shodu sklenila odločen protest proti predlogu poslancev Jedež, Stöckler in drugov, naj se državni ljudskošolski zakon spremeni in se uvede sedemletni šolski obisk. V protestu se izraža želja, naj bi se napredni poslanci vseh narodov združili v kreplju organizacijo, ki bi bila dovolj močna, z uspehom odbijati klerikalne napade na novodobno šolo.

Puljski irendentisti in ogrska delegacija.

Pulj, 20. januarja. Po znani demonstraciji tukajšnjih irendentov ob času, ko so bivali tukaj avstrijski in ogrski delegatje, so poslali irendentisti deputacijo 50 članov na parnik »Thalia«, da bi se poklonili predsedniku ogrske delegacije Barabas ... Na krov parnika sta prišla najprvo dva odposlance, ki sta prosila Barabasa, da bi sprejel deputacijo. V svojem govoru sta naglašala, da hoče deputacija ogrske delegacije in ogrsko javnost poučiti, kako zatira avstrijska vlada Italijane v Primorju. Nato se je Barabas dvignil in izjavil: »Kot advokat Barabasu so mi gospodje dobro došli; kot predsednik ogrske delegacije Barabas pa deputacije ne morem sprejeti. Mi Ogrji uživamo tu gostoljubnost tujje države in te ne boderemo zlorabljeni. Sicer pa tudi nimamo prav-

vice se vmešavati v notranje avstrijske zadeve.«

Dogodki na Hrvaskem.

Zagreb, 20. januarja. V nedeljo je bil v Delnicah shod volilcev, na katerem se je imel določiti kandidat za bodoče saborske volitve. Ta okraj je preje zastopal v saboru dr. Francko Potocnjak, ki pa je v zadnjem času izstopil iz hrvaško-srbske koalicije, kar je izvajalo med volilci veliko nezadovoljnost. Volilci so z ozirom na to ponudili kandidaturo uredniku Supilu. Na shod so prišli razen Potočnjaka še poslanci Supilo, Zagorac, dr. Matija Ruranić in dr. Badanj. Za Supilovo kandidaturo so izrekli volilci 12 občin. Supilova izvolitev je zagotovljena, dasi bo vlada napela vse sile, da ga strmoglavi.

Zagreb, 20. januarja. Ban baron Rauch hoče poklicati za naslednika pokojnega Strossmayerja na škofovsko stolice v Djakovu stenjevške župnike Ivančev, ki je znan kot zagrizen madžaron. Koalicija se bo uprla z vso odločnostjo te kandidaturi.

Ogrskohrvaški parlament.

Budimpešta, 20. januarja. Zbornica je v današnji seji nadaljevala razpravo o rekrutni predlogi. Govorila sta poslanci Benešek in Pető, ki sta odklonila predlog. Njiju izvajanja je pobijal minister Jekelfalussi. V kratkem pride na dnevni red razprava o reviziji poslovnika.

Nesoglasje med franco-kimi socialisti.

Pariz, 20. januarja. Narodni svet socialističke stranke je razpravljal o predlogu, naj se uvede preiskava proti onim socialističnim poslancem, ki so glasovali za proračun. Predlog je zagovarjal Guérin in Pető, ki sta odklonila predlog. Njiju izvajanja je pobijal minister Jekelfalussi. V kratkem pride na dnevni red razprava o reviziji poslovnika.

Pariz, 20. januarja. Socialistička stranka je izključila poslance Devette, Pastre in Fournier, ker niso hoteli od svojih dijet v znesku 6000 frankov odstopiti 3000 francov strankini blagajni. Sicer pa tudi nimamo prav po sreči, ki je ni; živel je, ker je živel ... Kmalu po prvih izkušnjah, prišel mu je smeh na usta in ni jih pogosto zapustil ... To mu je ostalo za naslado življenja ... Le tedaj, ko se je zatopil v preteklost in sanjal s prvimi sanjami in budil lepe spomine, zresnilo se mu je lice ... To pa je bilo le redkokdaj in nikdar dolgo; kmalu se je zopet vrnil iz lepe dežele in bil star France. Bil je kamen ob cesti; gledal je togo drugih in svojo ... zase je bil brezbržen in skoro neobčutljiv, za druge pa mehak ... Bil je človek, kakršni so povsod prijubljeni, a se jih tudi lahko pogreša ... »Pojetje proč, sanjače misli; čemu me nadlegujete? čemu prihajate k meni? ... Jaz se van smejem ... Vedna bojazen, da izgubim službo ... Saj ni vrzoka za to ... Proč misli, črne in temne ... In lice mu je poresnelo in oči so gledale živeje ... Pospešil je korak ... Tu je županovo domovanje ... Lepa hiša, najlepša v celi vasi ... Župan lahko, ima denar ... , a mi ne moremo ... Tudi meni ni slab; dobro se mi godi: ta župan podnevi, jaz ponoči, župan sem tudi ... Le pokonci glavo in moško naprej, čemu bi togoval, ko mi ni potreba ... Nekaj je zašumelo tam ob sosedni hiši ... Kaj je to? ... Upri je pogled v ono stran, a opazil ni ničesa; morda se moti ... Noč je potemela, da ni videl daleč pred seboj ... Noga mu je zašla v stran; tam je začul šum ... Zopet je zašumel nekaj. Že vidi ... Dim se kadi izpod strehe

LISTEK.

Nočni čuvaj.

(Dalje.)

In naš France je vestno opravljal svojo službo vsak dan in dobival tudi vedno mesečno plačo ... Navadil se je svojega opravila tako, da bi mu bilo skoro žal, ko bi mu je odvzeli ... Ponoči ne bi mogel zatisniti očes: saj je noč vendar lepša od dneva, bolj živa in skrivenostna; dan pa je enoličen kot delavnina oblike ... Gotovo bi bil opravljal svoj posel tudi za polovčno vsoto ... A ni ga bilo, ki bi mu jeman veselje, zatorej je bil njegov strah prazen ... Toda danes se mu vendar dozdeva, da ga župan odstavi in pokliče drugega ... Čemu take misli, saj so brez vsakega vzroka; prišle so le tako mimo grede in se ustavile pri njem, da so mu za pokoro ... Otresti se jih pa le ni mogel ... »Kmalu ne boš več čuvaj vasi po enoličen sanj ... Odšel je v sobo, da bi si pripravil malo večerje ... Ni si napravil luči, saj je poznal svojo hišo natančno, da je pogrešal vsako senco, aka ni b

Dopisi.

Iz Stare Oselice. (Ljubljanski dušni pastir.) Iz Stare Oselice se nam piše: V št. 137. lanskega leta je bilo v »Slov. Narodu« objavljeno, kako dela naš župnik Soukup s svojimi farani. Soukup je dobil nekod »Slov. Narod« in nedeljo potem ga je bral na prižnici mesto pridige, končno pa rekel, da je mežnar slepar. Mežnar dober človek si ni vedel drugače pomagati, kakor da je šel Soukupa tožit. Tožba je tekla dolgo, da je sele zdaj končana in da je župnik plačal 200 K kazni ter kupe stroškov. To ga je tako jezilo, da si je izmisil zvijačo, da so priče po priveam pričale, da on ni rekel slepar mežnarju. Priče ga gredo tožit in Soukup je bil spet v škrpicih. Precej kazni bi bil moral plačati, pa so se ga tožitelji usmilili in se poravnali z njim pod pogojem, da ne bo nikdar več tega govoril in da ga občinski sluga v nedeljo po maši pred cerkvijo vprlo ljudi skliče za javnega lažnika.

Zupniku je pa kriše hujje zavrela. Zdaj gre fante tožiti, da branijo novemu mežnarju med mašo pozvanjati. Pri obravnavi je spet dobil takoj pod nos, da mu je kar pokonci vstal. V nedeljo potem se ujezi na prižnici nad fanti, se obrne pred veliki altar in reče: V pričo Boga priserezen, da tem fantom in njih staršem, bratom, in sestram ne bom pustil zvoniti, ko bo kateri umrl. Ivan, samo če ti bodo kmetti to dovolili, ko se zvonne plačeli. Rajnkega Martenčka ste že po svoji komandi pokopali, mu niste pustili zvoniti in rekli, da je preubog. V jamo ste ga tako vrgli kakor psa. Niste pustili iti po vrvi k mežnarju, da po strani leži v jami; vendor je rajnki ravno toliko dal za zvonne kakor kak drugi kmet. Zdaj ste pa spet skovali zvito tožbo: morajo biti tiste tri priče kaznovane, naj stane kar hoče. Marijine device in nekaj tretjerednikov ste dobili, da bi za Vas pričeli, da niste tega na prižnici govorili. No zdaj je vsa fara misila, kaj bo iz tega. Tercijanke so rekle, zdaj bo župnik s svojimi pričami tudi kitajski zid prebil. Pa ste se prebiti opekl. Deželno sodišče ni Vaših prič drugega vprašalo: Ali vas je župnik naprosil ali ste se inu same ponudile? Sodišče je nato sodbo sklenilo in povedalo, da morale tri sto kron-globe plačati, dva odvetnika, sedne stroške in priče. Ivan, ko boste dobili ta list, ga v nedeljo namesto pridige na prižnici preberite, da bodo ljudje rekli: Danes je pa resnico govoril, ko je »Slovenski Narod« bral in si znate kaj ugleda dobiti pri ljudeh. Kadar pa boste mene v drugič s prižnici pitali z barabo, pritegneem in starim sivim dedom, se bova drugače zmenila.

Franc Čadež.

Vesti z Gorškega.

Klerikalec in dr. Francko. Najboljši dokaz za to, da je dr. Francko klerikalni zaveznik, je dejstvo, da ga klerikalni listi pustijo čisto pri miru. Po shodu 2. t. m., kjer je tako lepo vabil v klerikalni tabor, ga je »Gorica« celo pohvalila, potem pa ne pišejo nič več o njem, čes, on je najboljši pomočnik klerikalne stranke. V klerikalnih krogih na gorškem se hvali dr. Francko na vse pretege; zategadelj pa mu klerikaleci ne bodo delali nikakih sitnosti, ako bo kandidiral v slovenskem veleposestvu. Nasprotno, celo na roko mu pojdejo, ker bi v slučaju izvolitve v deželnem zboru hodil s klerikalci.

Ob zidu navzdol; širok steber sega od zgornjega okna do tal... Nesreča je že tu... Stopi bliže... Vedno temnejše se mu dozdeva... To vendor ni dim, to je človek; resničen človek... Lestvo je imel pristavljen; stal je prav pod oknom... Obrnil se je za trenotek in pogledal navzdol, spoznal je čuvaja Franceta. — Ta se je takoj pomiril, saj je vedel, kaj pomeni vse to... Šel je dalje... »Pri tem oknu se še kaj takega ni godilo, vsaj jaz ne vem za to... Lepa je ta Minka, ki spava tu notri; cvet je vse vasi!... Ni ga še bilo, ki bi si upal stegniti roko po tej cvetoči roži..., ali danes je vendor nekdo tukaj... Da bi tolkel zamaan ob okno... Ej, mlaada kri!... Kako je to lepo in sladko, ako moreš ukraсти v taki skrivnostni noči poljub raz rožne ustnice... Ta tu pa zastonj moleduje in prosi; ne bo je k oknu... Poznam njo... in škoda bi je bilo...«

Tu prihaja nekdo po cesti; gotovo se je zakasnil kje, da stopa še sedaj proti domu... Mrkla senca je dobivala vedno določneješo obliko; vedno bolj se mu približuje... »Malka je!«

»Kam tako hitro in tako pozno?«

»Moža iskat!...«

»Kje pa je?«

»Pije nekje! Vse sem že prebrskala, a ne morem ga najti... To je vendor nadloga, ta moški svet...«

(Konec prihodnjih)

Toda veleposestniki si menda pač premislijo pomagati do mandata takemu razdiraču kot je dr. Francko!

Kam jadrar goriško učiteljsko? Narodno - napredna stranka je trpela lani ob državnozborskih volitvah največ radi točke v programu, ki se tičejo učiteljstva: klerikalnega vpliva prosta šola in svobodno učiteljstvo. Nekateri učitelji so lani pridno delali za napredno stranko, drugi nič. Letos pa naj bi se kar obrnil na agrarno stranko, in to radi dornberškega nadučitelja Križmana in ajdovskega nadučitelja Bajta? Ta dva moža bi rada kandidirala — zato naj bi vse učiteljstvo vstopilo v stranko, v kateri stojita ona dva blizu dr. Francka. Ta bi bila lepa pa kratka, da bi radi kandidatur Križmana in Bajta šlo slovensko napredno učiteljstvo pod črni prapor klerikalnega dr. Francka!

Sam i k a n d i d a t j e! Vsi »voditelji« takozvane agrarne stranke hočejo kandidirati. Stranka kandidatov! Zunaj po deželi sanjajo, da se potom napredne in agrarne stranke stre klerikalna strahovlada, »voditelji« v Gorici ob četrtekih pa se ne razgovarjajo o ničem drugem nego le o svojih kandidaturah. Zunaj ljudje misljijo prav in dobro, vse narobe dela pa Francko s svojimi trabanti! To treba temeljito pojasniti ljudstvu, da požene šušmarja od sebe.

S a m o s t o j e n n a s t o p s o sklenili v četrtek Franckovi. Mnenje ljudstva jim je deveta briga, komandirajo le Francko, občinski redar vrtojbenki Mermolja, pa nadučitelja Križman in Bajt, ki sta si pa vedno v laseh. Samostojen nastop brez vsakoršne zveze s kako drugo stranko! Dr. Francko je pogruntal to jako fino. »Samostojen« ste sliši sicer lepo in vabljivo, ali dobička more privesti le klerikalcem. Prav s to odločitvijo, da naj nastopi stranka samostojno, se je zvezal dr. Francko s klerikalci. Samostojen nastop »agrarsev« more škodovati le napredni stranki; torej prinesti mandate klerikalem. Ima na take Frankove limanice naj sedejo napredni možje!!

P o s e s t n i k M e r m o l j a i z V r t o j b e. Med imeni voditeljev agrarne stranke se čuje večkrat ime: posestnik Mermolja iz Vrtojbe. Kdo pa je pravzaprav ta Mermolja? Ima hišo in malo vrta, kmetoval ni nikoli. Mermolja ni nikak kmet. Mermolja, ki šteje sedaj okoli 30 let, je prejšnje čase delal po razini tovarnah v Gorici in okolic. Pa povsodi so ga odslovili, toda ne radi pridnosti. Sedaj živi največ od »konsuma« v Vrtojbi in pa od agrarne stranke. Njegova največja želja je: biti deželnim poslanec. Edino v ta name mesta po okolici s svojim nabrušenim jezikom. Sami kandidatje! In v namen, da bi kandidiralo nekaj ljudi, izrabljajo grdo nekaterini kmečko gibanje, katero je imelo biti obrnjeno le proti klerikalcem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. januarja.

— Nečuvene razmere na tukajni realki. V zadnji seji občinskega sveta je dr. Triller primerno ožigosal neznosne razmere na tukajnih realki. S svojo kritiko je zadel v živo, dokaz izbruh onemogoče jeze ljubljanskega dopisnika »Grazer Tagblatt« v zadnji številki njegove priloge »Stimmen aus Kraint«. O tej notici bomo še govorili, ko so o gotovih stvarih natančneje informiramo. Priporinjamamo, da je profesorski zbor po pretežni večini v nemških rokah, saj se skrbno pazi na to, da pridejo na ta zavod sami Nemci in da se število slovenskih profesorjev omeji na minimum. Kakor da bi bili nemški profesorji bolj sposobni, kakor pa njihovi slovenski kolegi! Oglejmo si nekoliko te nemške vzgojevaltelje naše mladine! Vzemimo na primer podlupo profesorja Hellmanna. To je pedagog, ki nima primere dalec naokrog. Pred kratkim je zmerjal slovenske dijake z izraziti »Räuberbande« in »Gesindel«. Te dni je v nekem razredu kaznoval vse dijake, da so morali klečati kakor abecedariji, na to pa je zgrabil enega izmed dijakov, ga položil na kateder in ga pretepel z jermonom. Ko je končal justifikacijo, je dal nekemu dijaku denar, naj mu kupi palico, s katero bo v prihodnje obdeloval dijake mesto, kakor dosedaj, z jermenom. Ali ni ta mož vzoren vzgojevaltelj mladine? Če bi bil Hellmann Slovenc, bi učna uprava napravila kratek proces; a ker je Nemec, se ga ne le pardonira, marveč celo protezira. Ali ni škandal, da imajo našo mladino v rokah taki vzgojevaltelji? Naj vendor merodajni krog poskrbe, da se napravi konec tem škandaloznim razmeram!

— Gospo Kosove žalosti konec. Kakor se nam poroča, je morala gospa Kos vsled poravnave, sklenjene z g. dr. Janežcem, odložiti načelništvo pri ljudski in dijaški kuhinji. Tudi je morala sploh izstopiti iz-

bora in samo ob sebi je umetno, da ne bode več voljena v odbor. S tem je dosežen namen, da se je ta nesrečna ženska vendor eukrat pahnila iz zavoda, kateremu nikakor ni bila v korist. In kaj drugega tudi ni nismo nameravali!

— **Zupanstvo na Vrhniku.** Včeraj je gospod Gabrijel Jelovšek odložil županstvo Vrhnike. Bil je nepretrgoma 19 let župan vrhniški in si je pridobil za Vrhniko nevenljivih zaslug. Pri današnji volitvi župana se liberalna stranka ni udeležila volitve in tako je bila vsa klerikalna gongja, uprizorjena z namenom spraviti klerikalnega župana na krmilo, zman.

— »Mir« očita »Korošec«, da je »Slovenski Narod« pozval napredno občinstvo slovensko, da podpira novi prepotrebni koroški list. Vedeli smo, da bo »Mir« v svoji jezi in nedoslednosti izrabljaj vse mogiča sredstva proti novemu listu. »Mir«, ki je napadal svoj čas dr. Šusteršiča kakor besen, ni nikdar z besedico odklanjal našega priporočila v onih burnih časih, ko je kazal »Mir« odločeno narodno lice in je naš list pozivjal Slovence, da ga naroče. »Mir« je bil za to celo hvaležen, ker je vedel, koliko pomaga naše priporočilo pri napredni inteligenči. Danes seveda je to drugače; zdaj je »Korošec« naenkrat slab list, ker ga mi priporočamo, »Mir« pa zato dober, ker je všeč — dr. Šusteršič.

— **K slovenski zmagi v Vernbergu na Korošku.** Celovski »Mir« piše, da je »njegov« stranka zmaga v tej občini, v kateri se v zadnjem času toliko govori. V resnici je zmaga v Vernbergu slovenska stranka, ki pa ni naša, ampak klerikalna stranka, ki pa ni naša. Mimo naših ljudskih poneumnevalcev, »Slovenski Gospodar«, slovensko učiteljstvo nesramno oblatilo. Slovensko učiteljstvo je sicer vzvišeno nad takimi napadi, ker si je v svesti, da zvesti vrsti dolžnosti svoje in ker ve, da tudi šolske oblasti pričinjavajo izvrstne uspehe, ki jih doseza v soli. Spodnještajersko slovensko učiteljstvo je združeno v svoji »Zvezki«. Leta ima na vnanje zastopati vesoljno učiteljstvo ter seznanj potezni, kadar to velejava njege ugled. Mi torej prosimo vodstvo »Zvezke slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljev«, da takoj izda odločen protest napram osnovanim natoljevanjem časopisa »Slovenski Gospodar«, ki neprestano in namenoma hujša naše ljudstvo proti učiteljstvu, ter da zahaja od slovenskih oblasti izjave, da je vse pisarjenje »Gospodarjevo« o slovenskem učiteljstvu lažnivo in nestvarno. — Učiteljstvo samo pa delaj na vse kriplje proti listu »Gospodar« ter ob vsaki priliki naše slovensko ljudstvo opozorju na nedolžnost in hujškajoč način njegovega pisarenja.

— **Občni zbor dijaškega podpornega društva »Radogoj«** bo v petek 24. t. m. ob 6. popoldne v mestni posvetovalnici na magistratu. Na dnevnem redu tega zborovanja je volitev predsednika, podpredsednika in 13 odbornikov.

— **Občni zbor »Društva slovenski književnikov in časnikarjev«.** Zborovanje je vodil podpredsednik g. M. Malovrh. Prečital je pismo g. dr. Zbašnika, v katerem naznana, da odlaže predsedstvo radi omajanega zdravja. Podpredsednik se je spominjal zaslug, ki si jih je g. dr. Zbašnik pridobil za društvo predlagal, naj se odstope vzame obžaluje na znanje in se izreče odstopivšemu predsedniku zahteva za njegovo triletno požrtvovalno delovanje na korist društva. Predlog se je soglasno sprejel. Tajnikovo vlagajnikovo poročilo je podal tajnik R. Pustoslemsek. Iz tega poročila posnemamo. Društveno premoženje je znašalo koncem leta 1906. 5841 K 81 vin., koncem leta 1907. pa 7112 K 96 vin., torej je naraslo za 1271 K 15 v in. Vseh dohodka je bilo 7204 K 62 vin., stroškov pa 91 K 66 vin., torej čistega premoženja 7112 K 96 vin. Razen razpoložnine v znesku 42 K 18 vin., ki je v blagajni, je ves ta denar plodonosno nałożen v raznih denarnih zavodih. Društveni odbor je imel v preteklem poslovнем letu 16 sej, na katerih se je predvsem bavil z vprašanjem, najti novih vodnikov društvenim dohodom. Društvo je imelo 17 pravih članov I. vrste, 23 pravih članov II. vrste, 40 podpornih članov in 12 ustanovnikov. Društveni odbor je dal inicijativ za pravljico 400letnici Trubarjevega rojstva. Poročilo se je odobrilo. Društvene račune je pregledal član nadzorstva g. dr. V. Korun in jih naložil v najlepšem redu. Z ozirom na to se je odbor dal absolutorij. Nato so se vrstile volitve. Za predsednika je bil soglasno izvoljen gosp. dr. Ivan Beg, Fran Jošt, M. Malovrh in R. Pustoslemsek, izmed pravih članov II. vrste: gg. Ant. Trstenjak, I. Turk in dr. G. Žerjav, za namestnike pa gg. Anton Ekar, dr. I. C. Oblak in dr. Ivo

mis in so širje odborniki gospodarske in trije nasprotnne stranke. Tudi g. Ant. Pezdič iz Posavca je prišel v odbor. Stranki imata vsaka po 12 odbornikov. Volitev je bila precej burna in živahnina, nenavadno za Gorjanško.

— **Slovenskemu »Narodnemu svetu« na Štajerskem!** Iz ptujskega okraja se nam piše: »Narodni svet« za slovenski del Štajerskega je torej vendor v akciji! Tako so vsaj poročali zadnji čas slovenski časopisi. Upamo, da tudi ostane v permanenti, zakaj »Deutscher Volksrat für Untersteiermark« že zdavnat deluje in sicer v vidnem uspehom kakor to sam s ponosom povdajajo. — Slovenci, storimo tudi in mitakov! Vsako slovensko društvo na Spodnjem Štajerskem in vsaka korporacija, da, vsak posamezen zaveden narodnjak stori svojo dolžnost ter podari svoj obol v blagajno »Narodnega sveta« sam pa naj izda oklic za prispevanje na slovensko javnost!

— **Napad na učiteljstvo.** Iz učiteljskih krogov na Štajerskem se nam piše: Kakor ste že poročali ter primerno ožigosal, je mariborsk počitka v lekarnah: V krajih, kjer je več nego ena lekarna, mora vladati nedeljski počitki v lekarnah v nedeljo od ene popoldne do pondeljka do 7. zjutraj, in sicer sledi: V onih krajih, kjer sta dve javni lekarni, mora imenovani čas vedno le ena lekarna poslovati, druga pa mora biti zaprta; v krajih z več nego dve javne lekarni je pa lekarni nedeljski počitki tako urediti, da ima pri sodo-številu lekarn polovica, pri liho-številu pa večji del (n. pr. od petih tri) nedeljski počitki, druge lekarme pa morajo poslovati. Ako pa je kod le ena javna lekarna, mora v omenjenem času poslovati. Farmacevtične pomočne moči morajo imeti ta čas vsaka drugo nedeljo prost.

— **Umrila je pri Sv. Jerneju nad Muto** gdč. Marija Kralj, začasno upokojena učiteljica iz Ljubljane doma. V grob jo je spravila učiteljska bolezni, jetika. — V Št. Ilju v Slovenskih Goricah je umrl znameniti gostilničar v mesar Celic. — V Presiki pri Ljutomeru je umrl gostilničar Vido Jerebić, navdušen Slovenec. — V Hočah je umrl zelo spoštan mož Anton Bernik, oče sedanjega župana. — **Notici o sirovem očimu** dostavljamo, da so orožniki takoj v petek zvečer odvedli Jožefeta Šajna v zapornico pa v soboto odpolnili v bolnišnico. Deček je po vsem telesno grozno stepen. Noge so vse v ranah, trebuli in hrbel črn od suvanja, roke otekle, na glavi rana. Revez je bil v petek privezan od 8. ure zjutraj do polu 3. popoldne napol nag v drvarnicu. In ob takem mrazu! Njegova postelja je bil lesen zabolj v podstrešju; v postelji je bila mrvice slame in brez odeje. Divjak ga je vzdigal z lase visoko v zrak in supčal na tla. Deček je pa prosil: »Oče, ne me spusti, ker me ne more bole.« Že pred dolgem časom je imel zlomljeno eno roko in nogo. Nihče ni vede, kje se je otrok poškodoval. Sedaj je seveda jasno. Otron ima zlomljenih 600 K — in te je mislil baje dobiti po očroki smrti Šajn, ki tiči precej v dolge. Čemu bi drugače vzel dečka domov, ko ga je imel že 2 leti neki kmet brezplačno? To je vsekakor značilno. Ljudstvo je silno razburjeno. Ljubljana bo ga, ako bi se prikazal v Domžale.

— **Darilo »Radogoju«.** G. Anton Mauerer, graščak in veleposestnik v Praprečah je poslal »Rado« do očroku »Novoletno darilo 50 K. — Odbor društva izreka plemenitemu rođoljubu toplo zahvalo za njegov velikodusni dar. Število prisolečev, revnih dijakov narašča, vsled česar upamo, da najde ta rodoljubni čin obilje posnemalcev.

— **Umrla je po daljšem bolehanju** v 53. letu

nik zabodel z nožem v hrbet, da mu je ranil pljuča. Petelinšek ne bo odrivel.

Prehuda ljubezen. V Celovcu je več fantov nadlegovalo neko natakanico z ljubezenskimi ponudbami. Ker ni hotela poslušati njih bolečinic, postali so sirov napram njej, da jim je zbežala v svojo spalme in se tam skrila. »Ljubeči« fantje so jo pa nali in jo davili, ker se jim ni hotela vdati. Na vpitje dekletovo so priheli ljudje, pohotneži so pa zbežali.

Hotel »Triglav« v Bohinjski Bistrici je prevzel v najem g. Seidl, restavrater v hotelu »Južni kolovod« v Ljubljani, in sicer za dobo 10 let.

Tatinska hči. Neža Lijavnik v Grabščanu na Koroškem je šla od doma službe iskat in vzela seboj očetovo hranilno knjižico z vlogo 1800 krov, od katere svote je dvignila 200 krov. Zapri so jo.

Iz gledališke pisarne. Nocoj (nepar) se uprizori izvirna noviteta »Na smrt obsojeni«, narodni igrokaz s petjem v treh dejanjih, spisal Ksaver Meško. Sodeluje vse dramski obje ter moški in ženski operni zbor. Gospod pisatelj je oblijbil, da prisostvuje premieri. Operno obje pripravlja komično opero »Zvonovi korneviljski«.

Odečni zbor »Sokola« v Ljubljani. Opozarjam, da ima telovadnega društva »Sokol« v Ljubljani svoj občini zbor jutri, v sredo, ob 8. zvečer v večji restavracijski sobi »Narodnega doma«.

Simonu Gregorčiču v rojstno hišo je poneslo »Beljaško omizje« v Trstu 19. t. m. krasno spominsko knjigo. V Tolminu so prenočili udeleženci izleta ter odpotovali prihodnje jutro na Vrsno pod Krn. Soška podružnica »S. P. D.« je bila zastopana po svojem tajniku g. Kutinu. Po krasnem vnešenem govoru je izročil g. Zorec knjigo družini Gregorčičevi. Omizni kvintet je divno prepeval izključno Gregorčičeve pesmi. Govoril je tudi imenovan podružnični tajnik in družba se je vračala z zavodljivostom, v srcu, da je storila velik rodoljuben čin. Na povratku so se poslužili tržaški izletniki vozov, ki jih je dala na razpolago imenovana podružnica. Hvala ji na vsem; posebno pa njenemu požrtvovalnemu g. tajniku. Isto velja g. učitelju Gruntarju na Vrsnem za gostoljubnost. Spominska knjiga je krasno umetno delo Gaberščkove tiskarne. Vsa čast temu narodnemu podjetju. Na pravelju knjige je citati:

»Naj ves razpor izgine

Na čast

In rast

Razpore moje domovine!«

Umrila je senci po kratki mučni bolezni vrlo narodna dama gospa Marija Trček roj. N o v a k, soproga posestnika in bivšega trgovca gosp. Trčka ter načelnika Šentperške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda ter zvesta in nemorna pospeševaljica družbenih koristi. Pogreb bo jutri ob pol 3. popoldne s Sv. Petra ceste št. 76 k Sv. Krištofu. Bodl vrlji in rodoljubni gospod ohranjeno blag spomin.

Ljubljansko učiteljsko društvo bo imelo v sredo, dan 22. t. m. ob osmih zvečer v restavraciji hotela »Južni kolovod« (A. Seidel) svoje prvo letošnje mesečno zborovanje, ki bo pri njem g. učitelj L. Jelenc o svojem potovanju k šolskohigijenskemu kongresu in razstavi v Londonu poročal. Gosti dobrodošli!

Porodi se jutri g. dr. Karel Zakrajšek, okrožni zdravnik v Skofji Loki z gdč. Milevo Lavrenčičevu v Novem mestu. Iskreno želitevamo!

Zasut. Ko je posestnik Iv. Kos iz Velikega Kala pri Mirni peči delal v svojem vinogradu, podral se je zemlja nanj v taki teži, da je bil na mestu mrtva. Franc Grabanar, ki mu je pomagal, je dobil težke poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnišnico v Kandijo.

Odečni zbor telovadnega društva »Sokol« v Domžalah bo dne 26. t. m. ob 4. popoldne v gostilni br. Franca Kuharja z običajnim dnevnim redom.

Društvo slovenskih trgovskih sodelnikov v Kranju priredi v soboto 1. februarja v Sokolski dvorani plesni v enček. Svirja vojaška godba pehotnega polka št. 47 iz Gorice. Začetek ob pol 9. zvečer.

Iz Radomlja. V nedeljo, dne 19. t. m., se je vršil v Radomljah v prostorih gostilne »Nastran« ustanovni shod podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda« za Radomlje in okolico. Ob mnogoštevilni udeležbi mož in mladeničev iz vasi in okolice je imel jurist Krivio, član »Prosvete«, predavanje »o namenu in pomenu Družbe sv. Cirila in Metoda« ter podružnic. Kot uvod je postal v kratkih besedah življenje in delovanje slovenskih apostolov in naših z živimi barvami vso žaloigro, ki se vrši današnji dan ob naših narodnih mejah, žaloigro, kako in zakaj propada slovenstvo. Očital je delo-

vanje »Schulvereina«, »Südmark« in »Legia nationale« in navedel številke. Korčno je pojasnil namen podružnic: ne samo plačevati članarinu, ampak gojiti in buditi narodno zavest in narodni čuti ter žiriti izobrazbo med narodnimi sloji. Nato so navdušeni mladeniči zapeli »Hej Slovani« in več lepih narodnih pesmi. Živelj vrlji možje in mladeniči, živele mladenke, ki so pristopili in se pristopijo k podružnici. Podružnica priredi, če bo mogoče, že ta predpost veselico v prid »Družbe«. — Naj bi imela mnogo uspehov in obilo posnemanja! Na delo tudi drugod!

Sirovine. V neki gostilni na Jesenice so delavci Franc Jereb, Matija in Ivan Belec napadli pomožnega kurjača Silvestra Pogačnika in ga smrtnoverno ranili. Napadalo so izročili sodišču.

Tatvina v cerkvi. Zloglasni stopač in tat v Dolgi vasi 1877. l. rojeni, a v Mozel pristojni France Wolf je dne 16. t. m. med 12. in 1. popoldne, ko je navadno cerkev prazna, porabil priliko ter pušico pred ikonom sv. Antona okradel, v kateri je bilo 5–6 K drobiša. Misil je, da se izgubi sled za njim in da odnese zdrave pete, a v Podstenah ga je aretiral postajevodja g. Ivan Zajdela ter ga izročil sodišču v Ribnici, ki ga je itak že radi tatvine preganjal. Tudi c. k. deželno sodišče v Ljubljani je izdalo že 19. jun. 1906 tiralnico za njim zaradi tatvine. Ko ga je imenovani žandar aretiral, delal se je sila piganega, tako da ga je moral večinoma riniti, a ko je bil pod ključem, je izpovedal, da ni pisan, temveč je naločil simuliral piganost, da je bilo le več posla z njim.

Divjaki. Delavci Ivan Dusper, Rudolf Pičman in Franc Rojc s Toškega čela so v Cirkovi gostilni v Gaberjih predvajajoči teden brez vsakega vzroka razbili več steklenic, kozarcov in krožnikov ter grozili gostom in krčmarju z noži. V sosednji sobi se je skril pred njimi več oseb in divjaki so jo hoteli s silo odpreti z mesarsko sekiro. Ko so odšli iz hiše, so zaprli vrata za njimi, a oni so se vrnili in jih s silo odprli. Zapri so vse tri. Pičman se ni dal orožnikom odpeljati, ampak se vrgel na tla, kjer je ležal tri ure, dokler ga ni mraz prisilil, da je šel naprej.

Poročil se je v Slov. Gradcu narodni trgovec g. Josip Druškiči z gdč. Reziko Vrečko.

Prodal je vitez Jenstein premogok v Slogoni gori blizu Čadra Madžaru Csákyju.

Led in snež gre tako silno po Dravi, da je v Sredicu odtrgal verige pri mlinih in 4 miline potisnil v sredo reke, kjer so zamrznili. Škede je veliko.

Smrtna nesreča. V Cerkevnu na Štajerskem je zgrabil v mlinu transmisjski jermen 38letnega mlinarskega pomočnika K. Žnurja in ga usmrtil. Glavo in noge mu je polnoma odtrgalo.

Odečni zbor »Narodne čitalnice« v Slov. Gradcu si je dne 5. t. m. izbral ta-le odbor: Jakob Blažon, predsednik; Ivan Verdnik, podpredsednik; Franjo Pičler, tajnik; Vladimir Ferjan, blagajnik; Franjo Pajtler, knjižničar; Josip Druškič, gospodar; Lovro Vaupot, Ivan Kerc in Janko Kumer odborniki.

Akademično tehničko društvo »Triglav« v Gradcu ima svoj V. redni občni zbor dne 25. prosinca ob pol 8 zvečer v društvenih prostorih s tem le sporedom: Čitanje zapisnika, poročilo odborovo, poročilo upraviteljevo, poročilo revizorjev, slučajnosti. Slovenski gostje dobrodošli!

Za razdelitev mestnih uradnikov je pričel graški župan obsežno akcijo. Pri poizvedovanju se je izkazalo, da so dolgovali mestnih uradnikov tako veliki, da jih ni mogoče pokriti iz blagajničnih prebitkov, temveč bo moralo mesto najeti dolg, ki ga vrnejo uradniku v 100 mesečnih obrokih.

Kap je zadela v Celovcu kroščkega pomočnika Tomazza Gerega.

Ustrelli se je v Trstu 27letni strojniki Leopold Perisič iz Zadra. Pognal si je tri krogla v glavo.

Štrajk. Vlagalke tržaških tiskarn in kamnotiskarn so stopile v štrajk, ker principali nočajo opozoriti njih delavce.

Poskušen reparski umor. V Splitu je kavarnarja Nanija neki zločinec zabodel in mu hotel vzeti denar. K sreči so tisti trenutek prihod redarji mimo in slišali klicanje na pomoč. Lopova so aretirali vrh strehe trinadstropne hiše, kamor je zbežal pred zasedovalci.

Ped vlač se je vrgel v Zagreb neznan moški, kateremu je stroj odtrgal glavo.

Sestre je ustrelli. 18letni sin peka Stefan Bailay, Brown in Macdonald so bili v nekem rudniku v Nevadi zasuti od 4. decembra pr. l. Predvčeraj-

svignila v sestro, ki je ležala v postelji in bila takoj mrtva.

V panorami - komorami na dvorskem trgu pod Narodno kavarno vidimo ta teden slike z bohinjske železnice od Beljaka do Trsta. Serija je kaj raznovrstna in je opozarjati zlasti na prekrasni Vintgar. Prihodnji teden Finsko.

Po turško je molil. Snoči je policijski stražnik dobil v Tomanovih ulicah delavca Franceta G., kateri je klečal na tleh, se priklanjal z glavo, gestikuliral z rokama in vplil, kakor bi klical Alaha. Ker pa ta »veroizpoved« v Ljubljani ni zakonito priznana, je stražnik Gja, vzdignil in ker je vsed preobil zaužitega alkohola še vedno silil k tlon, ga je aretoval. G. je sedaj začel vpititi na ves glas in nagajati stražniku tako, da mu je moral priti na pomoč še njegov tovariš, s katerim sta ga potem s težavo spravila na magistrat. Njegovo huronsko vpitje je bilo tako močno, da se je nabrala za aretovanjem nešteta množica, ki je »mirožov« spremjal do magistrata.

Vesel kolesar. Včeraj popoldne se je delavec Peter P. po Franciškanskih ulicah produciral s kolesom. Vplil je in vriskal in padal s kolesa, kakor Avgust v cirkusu, kar je pričivalo v obližje tudi policijskega stražnika, ki je preveselega kolesarja vkljub zatrdiril, da je bil tudi on vojak in da dobro pozna postavke, ovedel v tihot.

Delavško gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 16 Hrvatov in 5 Slovencev, načaj je pa prišlo 100 Hrvatov in 60 Slovencev.

Izgubljene in najdenje reči. Konec Ivan Prebil je izgubil bankovec za 10 K. — Neka dama je izgubila srebrno zapestnico z obeskom.

Telefonski mojster g. Ivan Šenk je načel bankovec za 10 K. Izgubitelj ga dobi nazaj pri najditelju v Sodninskih ulicah št. 11. — Potnik gosp. Albin Škof je izgubil srebrno uro, vredno 20 K.

Ljubljanski sekstet na lok koncertira danes zvečer ob 9. v kavarni »Austria«. Vstop prost.

Slovenci v Ameriki. Umril je South Lorain, Ohio 28letni Ivan Štrukelj iz Rakeka. — Grozna smrт. Tomaž Klasinc je v Clevelandu padel v tovarni v stroj, ki deluje vkljub zatrdiril, da je bil tudi on dobro pozna postavke, ovedel v tihot.

Sloveni v Ameriki. Umrl je South Lorain, Ohio 28letni Ivan Štrukelj iz Rakeka. — Grozna smrт. Tomaž Klasinc je v Clevelandu padel v tovarni v stroj, ki deluje vkljub zatrdiril, da je bil tudi on dobro pozna postavke, ovedel v tihot.

Nadomestna volitev v »Avstro-Ogrske banke«.

Dunaj, 21. januarja. Govori se, da bo poslanec dr. Kramár imenovan za tajnega svetnika. Temu nato proti izjavila dr. Kramár, da ga je vlad pač nameravala odlikovati, da pa je on odklonil vsako odlikovanje.

Novi polki v Pulju in Poreču.

Dunaj, 21. januarja. Ministrski svet je sklenil povečati vojaško posadko v Pulju in Poreču. Tako v Pulju, kakor v Poreču se pošlje še po en bataljon vojaštva.

Nadomestna volitev v »Avstro-Ogrske banke«.

Dunaj, 21. januarja. Občni zbor »Avstro-Ogrske banke« bo v pondeljek, dne 3. februarja. Na dnevnom redu je nadomestna volitev za pokojnim Suessom. Čehi kandiduje predsednika praške »Trgovinske in obrtne zbornice«, Vohanku.

Baron Beck posreduje.

Dunaj, 21. januarja. Ministrski predsednik baron Beck je imel konferenco z zastopniki nemških posojilnic in hranilnic s Češkega ter jih skušal pregovoriti, da bi oddali svoj glas pri nadomestni volitvi v »Avstro-Ogrske banke« za češkega kandidata Vohanka. V tem slučaju jim je obljubil, da se bo napravil v generalnem svetu prav prostor za bivšega nemškega ministra-rojaka Pradeja.

Nemci so izjavili, da ne bodo volili Vohanka.

Nečuvano nasilstvo ministra dr. Derschatta.

Dunaj, 21. januarja. »Živnostenska banka« je sklenila z ravnateljstvom državnih železnic pogodbo, da sme na zapadnem kolodvoru napraviti menjalnico. Ko so o tej pogodbi izvedeli nemški minister - rojak Peschka in nekateri nemški poslanci, so intervenirali pri železniškem ministru dr. pl. Derschattu, ki je potem to pravnoveljavno pogodbo tem poslancem na ljubo kратkim potom razveljavil. Češki politični krogih je ta čin železniškega ministra vzbudil silno ogorčenje.

Dveletna vojaška dolžnost.

Dunaj, 21. januarja. »Osterr. Volkszeitung« javlja, da so v vojnom ministrstvu končana vse v sodela, t. i. čoča se uvede v dve leti v vojaške službe. Obenem se to uvede se ima zvišati rekrutni kontingent in spremeniti službeni reglement.

Bolgarski častniki v avstrijski armadi.

Dunaj, 21. januarja. Na prošnjo bolgarske vlade je sprejetih več bolgarskih častnikov v načine svrhe v avstrijsko armedo. Podpolkovnik Kasarov je prideljen 74. pehotnemu polku, podpolkovnik Heresov 77., nadporočnik Vasiljev S. pehotnemu polku, nadporočnik Kolovo pa 11. ulanskemu polku.

Dr. Luegerjeva bolezna.

Dunaj, 21. januarja. Zdravstveno stanje župana dr. Luegerja je zelo slab. Zdravnik so danes vnovič poklical prof. Neusserja na konsilij.

Hrvatski pesnik umrl.

Zagreb, 21. januarja. V Glini je umrl pesnik in pisatelj dr. Stjepan

šnjim so žive spravili na dan. Kakor znano

ma v »Narodni dom« dne 2. februarja t. l. tudi tistih udeležencev veliko število, ki bi jih ne privabili moj »staroslavni šimel« v obliki objave, povabila, reklame, Vam bodo hvaležne prireditelje, hvaležna naša družba; jaz pa Vam stisnem takisto v hvaležnosti roko — pri šatoru, kjer se bodo prodajale sladčice.

Na zdar!

V Ljubljani, praznik sv. Boštjana, mučenca, 20. jan. 1908.

I. Reklama.

Poslano.*

O moji trgovini krožijo lažne govorice, češ, da mi je bilo sedaj nujno zaplenjenih več st. hektolitrov vina, obenem da sem moral za kazen plačati več tisoč kron. Ker je pa to sama gola laž od mojih nasprotnikov, da bi s tem moji poštevni, povsem konkurenčni trgovini škodovali, izjavjam, da budem proti vsakemu takemu obrekovcu brez vsega razloga takoj sodnjiško nastopil. Vsem vele cenjenim edjemalcem pa vladu na našnjam, da popolnoma jamčim za pridržnost vseh pri meni kupljenih vin, katerih imam na izbiro več tisoč hektolitrov.

Spodnja Šiška.

238-1 Viktor Bolaffio vinska veletrgovina.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Svila za ples od 60 kr naprej per m, zadnje novosti. Franko in že očarjeno se posuje na dom. Bogata zalogal vzorcev s prvo pošto. Tevarna za svilo Henneberg, Zürich. 4 90-2

Sarg abjono in tekočo glicerin. mylo napravlja kožo belo in nežno. Delo na površini.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 206. Srednji zračni tlak 736.9 mm.

Januarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20. 9. zv.	743.6	1.7	sr. zvih	oblačno	
21. 7. zj.	717.4	1.5 sr. vzvzh	oblačno		
2. pop.	743.9	3.3	sr. svzh.	pol. oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura: 16° nor malna 2.3 — Padavina v mm 0.

Potritim srecem javljam vsem soščnikom in znancem pretužno vest o nenadni izgubi svoje soprote, oz. tete, gospo.

Marije Trček roj. Novak

načelnice šentpetrske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda

katera je danes ob polu 9. zvečer, po kratki in mučni bolezni, prevedena s. sv. zakramenti, v 63. letu svoje starosti v Gospodu zaspala.

Pogreb rajočice bo sredo, dne 22. t. m. ob poluhrih popoldne iz hiše žalostil Sv. Petra cesta 76 na pokopališče k Sv. Krištofu.

Sv. maše žalostnice se bodo služile v župni cerkvi Sv. Petra.

Rajočico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, 20. januarja 1908.

Fran Trček
soprog.

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob in pritlikin s porabo vrta se odda za majnikov termin v hiši št. 14 v Komenskega ulici. Več se izve v pekarji Avg. Jemkota na Mariji Tereziji cesti št. 7. 220

Redni občni zbor

Dijaškega podpornega društva Radogoj

v Ljubljani

se vrši 231

v petek, dne 24. januarja t. l.

ob 6. uri popoldne

v mestni posvetovalnici na magistratu.

Dnevni red:

- Nagonov načelnika.
- Čitanje zapisknika zadnjega občnega zборa.
- Poročilo zapisknikarja.
- Volitev dveh članov v pomočniški odbor.
- Volitev dveh članov in treh namestnikov v razsodiščki odbor.
- Preosnova pravil.

V. Samostojni predlogi članov, ki se morajo po § 15 zborovih pravil izročiti načelniku vsaj 14 dni pred občnim zborom.

V Ljubljani, dne 18. januarja 1908.

Karel Tekavčič

načelnik.

Ivan Volk
zapisnikar.

1. Poročila o delovanju društvenega odbora.
2. Poročilo preglednikov.

3. Volitev predsednika, njegovega namestnika in trinajstega odbornikov ter treh preglednikov računov.

V Ljubljani, dne 19. prosinca 1908.

ODBOR.

Podružnica v Spiljetu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Podružnica v Celovcu.
Del. glavnica L 2,000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Reservni fond L 200.000.
Vloge na vložne knjižice in na ziro-račun proti 4 1/2% nim obrestim,
vloge na tekoči račun, katere ostanejo vsaj 60 dni naložene, obrestajo proti 5% Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

FRANC JOŽEFOVA
GRENKAVUDA DRAJNAJOČE SREDSTVO

Dijak ali gospodična

so sprejme na stanovanje in hrano; na razpolago je tudi klavir. Kie, pove upravnitvo „Sloven. naroda“ 235-1

Svarilo.

Svarim vsakega brivskega mojstra pred blivšim svojim učencem

Obenem sprejmem mlajšega brivskega

pomočnika.

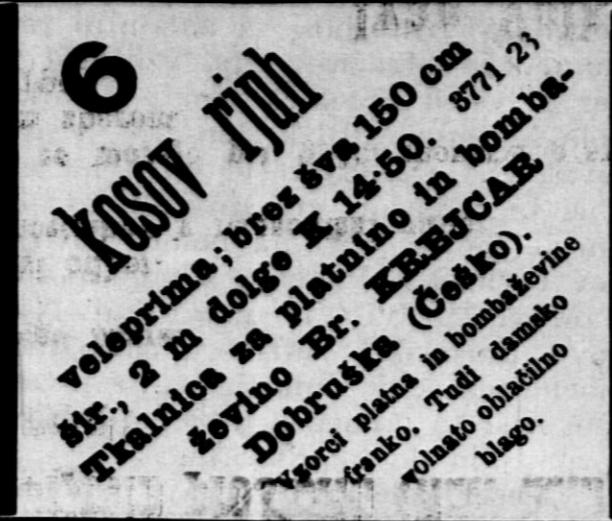
Nastopi lahko takoj.

FR. NOVAK, brivec. Jesenice Gorenjsko.

St. 679

Klobuki se sprejema v poprava.

Razpis.

V Idriji je izpraznjena služba

provizoričnega deželnega živinozdravnika

S to službo združeni so dohodki letnih 1800 K in sicer je v pokritje te vsote zagotovljen iz deželnega zaklada znesek 600 K, iz občinske blagajnice v Idriji znesek 800 K in za dobo 5 let iz državnih sredstev znesek 400 K.

Dolični živinozdravnik je dolžan brezplačno ogledovati živino in meso v Idriji ter tudi brezplačno nadzorovati živinske semenne, v ostalem sodninskem okraju pa proti primerni odškodnosti po dogovoru z doličnimi občinami.

Pros leci za to službo naj pošljejo svoje prošnje z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti do

5. februarja 1908. leta

po dpisemu deželnemu odboru.

Deželni odbor kranjski

V Ljubljani, 15. januarja 1908.

Preselitev obrti.

Usojam se naznanjati p. n. damam, da sem 3 današnjim dnem premestila svoje

izdelovanje modercev

u isto hišo, samo v I. nadstropje na levo (zraven poslopja c. kr. pošte) v Selenburgovih ulicah Štev. 6.

Jurševala bom odslj samo naročila po meri, ravnodržalce, trebušne pašove po zdravniških predpisih, všivne vložke itd. itd.

Popravljam moderce in jih snažim, in sicer vse, tudi tiste, ki niso narejeni pri meni.

Zahvaljujem se za dosegaj mi izkazano zaupanje in prosim še nadaljnje naklonjenosti.

Z velespoštvanjem

M. Stuzzi.

Pomočniški zbor gremija trgovcev v Ljubljani.

Vabilo

rednemu občnemu zboru

pomočniškega zborna gremija trgovcev v Ljubljani

ki se bo vrnil

v nedeljo, 16. februarja

točno ob polu 11. uri dop. v Merkurjevih prostorih (Nar. dom).

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Čitanje zapisknika zadnjega občnega zboru.
3. Poročilo zapisknikarja.
4. Volitev dveh članov v pomočniški odbor.
5. Volitev dveh članov in treh namestnikov v razsodiščki odbor.
6. Preosnova pravil.

V. Samostojni predlogi članov, ki se morajo po § 15 zborovih pravil izročiti načelniku vsaj 14 dni pred občnim zborom.

V Ljubljani, dne 18. januarja 1908.

Karel Tekavčič

načelnik.

Ivan Volk
zapisnikar.

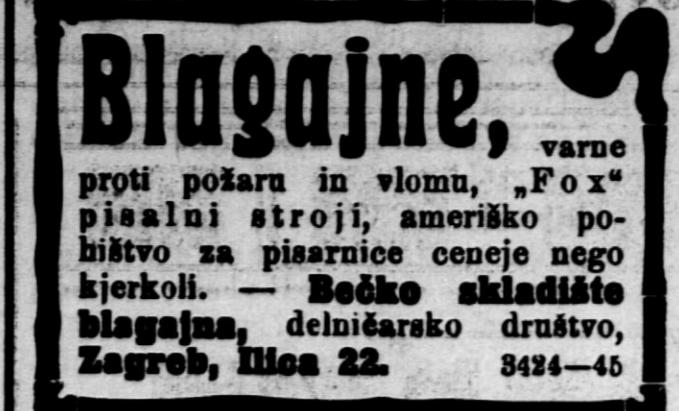
29-1

Hiša v najem

za trgovino z večletno pogodbo

Se išče

za Glavnem ali Starom trgu v Ljubljani. P nudbe pod „Trgovina“ na upravnitvo „Slov. Naroda“ 236 1

Blagajne, varne proti požaru in vromu, „Fox“ pisalni stroji, ameriško poštništvo za pisarnice ceneje nego kjer koli. — **Bečko skladiste blagajna**, delničarsko društvo, Zagreb, Ilica 22. 3424-45

ŠTEFAN NAGY
trgovec z železnino v Ljubljani

232-1

Št. 1973.

Razglas.

V četrtek, 23. jan. dop. ob 9. ur se bode vršila pri skladničih juž. železnice na tukajnjem kolodvoru

prostovoljna

javna dražba dveh vagonov mrve vezane v bale. Kupci se vabijo z dostavkom, da je narvo takoj plačati in odpeljati. Mesni magistrat ljubljanski dne 20. januarja 1908.

Kavarna MERKUR

vsako sredo, soboto in nedeljo

uso noč odprta.

Proda se tudi

biljard

Jako pripraven za na deželo.

Viktor Izlakar.

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljavjen od dne 1. oktobra 1907. leta.

Dohod in Ljubljane juž. žel.:

6-58 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Prago.

6-58 zjutraj. Osebni